

В.А. Волков

Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури, Україна

ЗАСАДИ ОХОРОНИ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ В УМОВАХ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОПТИМІЗАЦІЇ СЕЛЬБИЩНИХ ТЕРИТОРІЙ

У статті досліджено засади охорони та використання об'єктів культурної спадщини в умовах екологічної оптимізації сельбищних територій. Визначено поняття об'єкта культурної спадщини та встановлено порядок визначення охоронних зон об'єктів культурної спадщини в умовах екологічної оптимізації сельбищних територій.

Ключові слова: культурна спадщина, екологічна оптимізація, сельбищна територія, об'єкт, охорона.

Постановка проблеми

Важливе місце в планувальній структурі міста займає сельбищна територія. На ній розташовується житлова забудова з необхідними установами обслуговування, громадськими центрами, зеленими насадженнями та окремими підприємствами, санітарна характеристика яких допускає розташування їх у сельбищній зоні.

До об'єктів культурної спадщини у своїй більшості відносять пам'ятники історії та культури, вони знаходяться в муніципальній (або приватній) власності, та виступають не тільки об'єктом туристичної уваги. Наявність об'єкта культурної спадщини автоматично веде за собою ряд обов'язків, які обґрунтовані у чинних законодавчих документах України. Та ряд проблем, відповідальність за вирішення яких лежить на власнику об'єкта культурної спадщини.

При цьому, на об'єкти культурної спадщини діє ряд факторів, які є руйнівними (антропогенні фактори). До зазначених факторів варто віднести: гідротехнічне будівництво, розорювання земель, промислове будівництво (підприємств, засобів комунікацій, в тому числі систем транспортування вуглеводневої сировини, паливно-мастильних речовин, ліній електропередач та інших об'єктів), дорожнє і цивільне будівництво. Низький рівень стану законності в сфері охорони і використання об'єктів культурної спадщини є, в ряді випадків, результатом неефективності державного та муніципального управління і нагляду (контролю) у сфері охорони пам'яток природи, історії та культури, бездіяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, організацій та їх посадових осіб.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

На законодавчому рівні головним правовим документом у сфері охорони культурної спадщини є чинний Закон України «Про охорону культурної спадщини» № 1805-III від 8 червня 2000 року [1], який розкриває основні положення щодо збереження та використання об'єктів культурної спадщини у суспільному житті. На протязі багатьох років науковці досліджували питання формування та охорони об'єктів культурної спадщини. До їх числа варто віднести С.В. Ганець [2], яка розкрила принципи формування житлових утворень на постпромислових територіях (на прикладі Львова). Авторка особливу увагу приділила сельбищній зоні. Визначили принципи формування зон об'єктів охорони культурної спадщини та запропонувала алгоритм реалізації заходів охорони. Реконструктивні засади варто відмітити у роботі С.С. Топал [3]. У науковій праці розглядаються основні фактори, що впливають на стан і обумовлюють проблеми розвитку житлових територій різних типів в місті Одеса та варіанти перетворення житлового середовища. І.О. Новаковська [4] розкриває економічні проблеми охорони та використання об'єктів культурної спадщини в умовах екологічної оптимізації сельбищних територій.

Із зарубіжних авторів варто відзначити такі роботи як: Yigitcanlar T., Dizdaroglu D. [5], Saghin I., Ioja C., Gavrilidis A., Cercleux L., Niță M., Vânău G. [6], Berens C. [7], Petryshyn H. [8], Brown L.J., Dixon D., Gilham O. [9], Ouředníček M., Šimon M., Korečná M. [10], Baborska-Narozny M. [11], Muszynska-Jeleszynska D., Jasinska M. [12], Coolen H. [13] та інші.

У сучасній літературі не розглянуто питання формування непорушних принципів охорони та використання об'єктів культурної спадщини в умовах екологічної оптимізації сельбищних територій з відокремленням обов'язкових засад регулювання з виділенням органу надзору. *Методологічне або загальнонаукове значення.* Основна увага, науковців присвячена питанню встановлення охоронних меж об'єктів культурної спадщини України, саме тому питання дослідження засад охорони та використання об'єктів культурної спадщини в умовах екологічної оптимізації сельбищних територій є актуальним та потребує детального опрацювання.

Постановка завдання. Дослідити засади охорони та використання об'єктів культурної спадщини в умовах екологічної оптимізації сельбищних територій.

Виклад основного матеріалу

Встановлення меж об'єкта культурної спадщини ґрунтується на чинному законодавстві України та є обов'язковим елементом опорного плану сельбищної території, що має пам'ятники культури. Слід зазначити, що територія об'єкта культурної спадщини існує тільки при наявності об'єкта культурної спадщини і повинна визначатися як результат культурного, архітектурного, містобудівного дослідження об'єкта культурної спадщини та пов'язаної з ним території. Статус повинен затверджуватися органом, що здійснює державну охорону об'єктів культурної спадщини на підставі результатів державної історико-культурної експертизи.

Території об'єктів культурної спадщини повинні наноситися на історико-архітектурному плані в процесі його розвитку після першої стадії – нанесення історичних будівель, будов, ландшафтів, виявлених спочатку.

Об'єкти культурної спадщини поділяються на такі види: пам'ятники, ансамблі, визначні місця; об'єднання не одного об'єкта культурної спадщини, а групи (скупчення) об'єктів культурної спадщини, а також об'єкти, які не є об'єктами культурної спадщини, але дозволяють зберегти історичну, культурну середу; встановлення єдиного проекту зон охорони на дану територію; формування шляхом прийняття нормативного акта відповідного компетентного органу (наприклад, положення про розвиток конкретної території культурного призначення), оскільки потенційні обмеження при використанні таких територій і виділення бюджетних коштів повинні знайти підтримку громадян; наявність обов'язкової фінансової допомоги від органів державної влади, державно-приватного партнерства, спрямованої на цільовий розвиток територій.

Дана ознака є важливою, оскільки необхідна підтримка життєздатності об'єктів культурної спадщини (ремонт, реставрація), а також необхідно враховувати компенсаційні заходи; бути не просто територією, а територією, щодо якої встановлено спеціальний правовий режим.

Представляється можливим дати таке визначення поняттю «територія культурного призначення» – це територія, на якій розташований один об'єкт або група об'єктів культурної спадщини і яка включає в себе зони з особливими умовами використання, що має спеціальний правовий режим, встановлений в результаті спеціального дослідження (обґрунтування) прийнятим щодо неї нормативним актом, що містить цільовий розвиток даної території і передбачає фінансування заходів, спрямованих на внутрішній розвиток даної території, а також має свої межі, які визначаються в установленому законодавством України порядку.

Використання об'єктів культурної спадщини в умовах екологічної оптимізації сельбищних територій тягне за собою обов'язковість їх охорони. Головними проблемами, що виникають за умови використання об'єктів культурної спадщини та їх охорони є, по-перше, складність змісту об'єктів, пошук необхідних коштів для реставрації, для вирішення якої необхідно залучати сторонні джерела фінансування, крім держави, по-друге, необхідність органічного вбудовування об'єкта в господарське життя міста. На даний момент в світі широко поширені чотири способи вирішення даної проблеми:

1. Приватизація пам'ятника і накладення зобов'язань на приватних власників, нерідко до даного способу вдаються в тому випадку, коли відсутні бюджетні кошти для реставрації об'єкта, що не експлуатується тривалий час і знаходиться в процесі саморуйнування;

2. Подання об'єкта спадщини як предмета підприємницької діяльності, пов'язаної з реконструкцією нерухомості, його створенням, зміна об'єкта відповідно до стандартів ринку нерухомості (комфорт, функціональність та ін.);

3. Використання об'єкта як бази для створення туристичних продуктів та брендів;

4. Продаж так званої «аури» спадщини, а саме збільшення вартості і престижності житла в «історичному» районі міста.

Проте, враховуючи специфічність кожного з представлених методів, варто наголосити, що жоден з методів, якщо буде застосовуватися поодиночі, ефективним не буде. Крім того, об'єкти культурної спадщини перебувають в тій чи іншій мірі поза ринком, оскільки їх не можна в повній мірі назвати об'єктами нерухомості. Тому в даний час досить гостро стоїть питання пошуку найбільш

оптимального вирішення даної проблеми, або комплексу таких рішень.

Не можна не відзначити, що об'єкти спадщини є надзвичайно привабливими цілями для девелопменту. Особливо це помітно у великих мегаполісах – крім того, що пам'ятники часто розташовані на «дорогій» землі, та сама «аура» історичності може багаторазово підвищити і без того високу вартість нерухомості.

В даний час процес реконструкції культурної спадщини може бути класифікований (рис. 1).

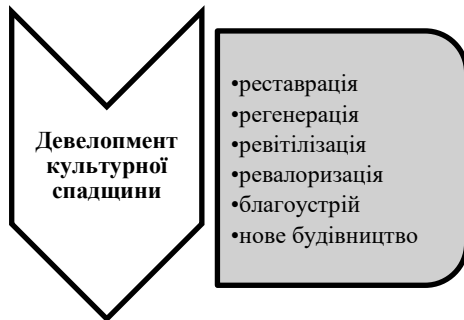

Рис. 1. Класифікація процесу реконструкції культурної спадщини

* власна розробка автора

Кожна з класифікацій реконструкції культурної спадщини розрізняється підходами до збереження об'єктів та міського середовища в цілому, але всі вони відносяться до реконструктивних процесів.

Процес реставрації – це комплекс заходів, спрямованих на збереження або відновлення в первісному вигляді об'єкта (будівлі, частин будівлі, району і т.д.). Як правило, об'єкт, на який надається реставрація, має велику культурну цінність. Регенерацію можна визначити як процес вдосконалення / перетворення певної території. Тобто, якщо будівля вже не може бути використана за своїм первісним призначенням, об'єкт починають пристосовувати під нові цілі, зберігаючи історичну зовнішність.

У разі ревалоризації мова йде про цілий комплекс заходів, про реставраційну перебудову цілих районів, історичних центрів або якоїсь конкретної частини міста. Території знову надають цінність, відбувається перегляд архітектурної та експлуатаційної особливостей певного об'єкта. Прикладами ревалоризації може бути створення різних пішохідних зон і вулиць в історичних центрах міст.

Процес реновації – це, в першу чергу, процес поліпшення структури. До реновації можна віднести, наприклад, розвиток промислових зон

шляхом включення зон нового будівництва. В такому випадку найчастіше все будується на «принципі контрасту», тобто нові будівлі, включені в структуру історичного комплексу, сильно відрізняються стилем, розміром і формою.

Основним принципом ревіталізації як процесу можна назвати розкриття нових можливостей старих форм, враховуючи їх сучасні функції. Ревіталізація – це комплексний підхід, основною метою якого є збереження автентичності, самотності міського середовища, а також соціалізація простору, розробка впорядкованої інфраструктури (найбільша увага приділяється сфері туризму). В даний час стає поширеною практика визначення нового призначення старовинним будівлям, тобто пристосування їх для сучасного використання. Відновлення історичного вигляду, або збереження його, акцент на знакові культурні орієнтири допомагає залучити городян, туристів, а також «оживити» простір.

Об'єкт культурної спадщини – це важливий компонент для створення так званого «туристичного бренду» міста або регіону, це механізм, який підтримує саморепрезентацію території. Культурно-історична спадщина, складаючись протягом тривалого часу, відображає ментальні особливості населення, також, вона володіє специфічним капіталом, що є зрозумілим і привабливим як для жителів міста, так і для туристів. На даний момент створення туристичних продуктів та брендів, що беруть за свою основу об'єкти культурної спадщини, є досить популярним способом перетворення пам'яток історії та культури в загальному випадку: відбувається капіталізація об'єкта, в результаті чого забезпечується повернення інвестицій в утримання пам'ятки, а також її реставрацію.

Захисними зонами об'єктів культурної спадщини є території, які прилягають до включених до реєстру пам'яток та ансамблів, і в межах яких, з метою забезпечення збереження об'єктів культурної спадщини та композиційно-видових зв'язків, забороняється будівництво об'єктів капітального будівництва та їх реконструкція, пов'язана зі зміною висоти, кількості поверхів, площі, за винятком будівництва та реконструкції лінійних об'єктів. Дана заборона не поширюється на будівництво і реконструкцію об'єктів капітального будівництва відповідно до дозволів на будівництво.

Межі захисної зони об'єкта культурної спадщини встановлюються: 1) для пам'яток в межах населеного пункту – 100 м від зовнішніх кордонів території пам'ятки; 2) для пам'ятника поза межами населеного пункту – 200 м від зовнішніх кордонів території пам'ятки; 3) для ансамблю в населеному пункті – 150 м від зовнішніх кордонів ансамблю; 4) для ансамблю поза межами населеного пункту – 250 м від зовнішніх кордонів пам'ятника; 5) для

об'єкта культурної спадщини в межах населеного пункту за відсутності затверджених меж території об'єкта – 200 м від зовнішньої стіни пам'ятника або від лінії загального контуру ансамблю; б) для об'єкта культурної спадщини поза межами населеного пункту при відсутності затверджених меж території об'єкта – 250 м від зовнішньої стіни пам'ятника або від лінії загального контуру ансамблю.

Разом з тим, на підставі висновку історико-культурної експертизи регіональний орган охорони об'єктів культурної спадщини має право змінити відстань, на якій встановлюється захисна зона. Тобто процедура по зміні параметрів захисної зони практично нічим не відрізняється від процедури розробки проекту охорони об'єкта культурної спадщини. Можна зробити висновок про те, що доцільніше розробляти проект зони охорони, а не змінювати відстань, на якій встановлюється захисна зона.

Відносно захисної зони об'єкт культурної спадщини повинен бути проведений в обов'язковому порядку державний кадастровий облік, для цього органи охорони культурної спадщини повинні направляти до органу кадастрового обліку документи по захисній зоні об'єкта культурної спадщини, необхідні для внесення відомостей про них до державного кадастру нерухомості.

Захисна зона об'єкта культурної спадщини припиняє існування з дня затвердження проекту зон охорони такого об'єкта. Іншими словами, встановлення захисної зони об'єкта культурної спадщини планується як тимчасова міра до затвердження «індивідуальної» зони охорони.

Аналіз положень чинного законодавства України дозволяє виявити такі заходи з охорони об'єктів культурної спадщини в умовах екологічної оптимізації сельбищних територій: виявлення та облік об'єктів культурної спадщини, встановлення (у випадках, передбачених законодавством) меж їх територій – в результаті зазначених дій і видачі при їх здійсненні правових актів об'єкт матеріального світу набуває спеціальний правовий режим – об'єкти культурної спадщини; збереження об'єктів культурної спадщини, яке слід розглядати як комплекс заходів, що здійснюються відповідно до чинного законодавства, спрямованих на забезпечення фізичного збереження і збереження культурної цінності об'єкта природної спадщини. Збереження об'єкта культурної спадщини може включати в себе консервацію, ремонт, реставрацію, пристосування об'єкта культурної спадщини для сучасного використання. Для об'єктів археологічної спадщини, забезпечення фізичного збереження яких неможливо, передбачаються рятувальні археологічні роботи з повним або частковим вилученням археологічних

предметів і подальшою їх передачею в музейний фонд; встановлення зон охорони об'єктів культурної спадщини, необхідних для забезпечення схоронності об'єкта в його історичному середовищі. Зони охорони об'єктів культурної спадщини встановлюються на території, сполученої з об'єктом або декількома об'єктами. У межах зон охорони об'єктів культурної спадщини діють обмеження землекористування, містобудування та інших видів господарської діяльності; встановлення і дотримання спеціальних вимог у сфері обігу об'єктів культурної спадщини з метою забезпечення їх охорони, до числа яких можна віднести особливий порядок приватизації об'єктів культурної спадщини; державне і інше фінансування діяльності з охорони об'єктів природної і культурної спадщини.

Реалізація зазначених заходів з охорони об'єктів культурної спадщини в умовах екологічної оптимізації сельбищних територій здійснюється різними суб'єктами, насамперед публічними утвореннями, а також громадянами, державними і недержавними організаціями.

Органи державної влади та місцевого самоврядування здійснюють свою діяльність у сфері охорони об'єктів культурної спадщини в умовах екологічної оптимізації сельбищних територій в межах їх повноважень, які визначаються предметною компетенцією.

Державний нагляд у сфері охорони об'єктів культурної спадщини в умовах екологічної оптимізації сельбищних територій є складовою частиною державного екологічного нагляду і здійснюється з метою попередження, виявлення та припинення порушень вимог законодавства в галузі охорони навколишнього середовища, що стосуються: режиму природної території, що особливо охороняється; особливого правового режиму використання земельних ділянок, природних ресурсів та інших об'єктів нерухомості, розташованих в межах природних територій, що особливо охороняються; режими охоронних зон природних територій, що особливо охороняються.

Діяльність громадян і юридичних осіб по охороні об'єктів культурної спадщини включає в себе: дотримання передбачених законом заборон та виконання обов'язків, що виникають у громадян і юридичних осіб як правовласників об'єктів культурної спадщини; участь в діяльності, спрямованій на виявлення, облік і збереження об'єктів культурної спадщини, а також захист прав громадян, порушених в даній сфері суспільних відносин; сприяння органам державної влади України та органам місцевого самоврядування у здійсненні заходів щодо збереження, використання, популяризації та державної охорони особливо охоронюваних природних територій.

Відомості про заходи щодо збереження об'єктів культурної спадщини містяться в акті технічного стану пам'ятки культури і плані робіт по її реставрації, консервації, ремонту, інших робіт і благоустрою її території, що складають єдиний документ з охоронним зобов'язанням.

Висновки

У статті досліджено засади охорони та використання об'єктів культурної спадщини в умовах екологічної оптимізації сельбищних територій. До причин низького рівня законності в сфері використання і охорони об'єктів культурної спадщини в умовах екологічної оптимізації сельбищних територій слід віднести наявність міжгалузевої системи управління, що в ряді випадків призводить до міжвідомчих колізій, неузгодженості дій різних суб'єктів управління, а також поєднання одними і тими ж органами функцій виконання вимог законів про охорону об'єктів культурної спадщини і державного нагляду за їх виконанням.

Вибір засобів реагування визначається характером, ступенем поширеності, тяжкості порушень, їх структурою, видом, розміром заподіяної шкоди об'єктам культурної спадщини та іншими обставинами. Таким чином, нагляд за виконанням законів про охорону об'єктів культурної спадщини в умовах екологічної оптимізації сельбищних територій є найважливішим засобом збереження культурної спадщини України.

Перспективи використання результатів дослідження. Використання органами покладених на них повноважень і правових засобів, спрямованих на забезпечення верховенства закону, єдності і зміцнення законності, захист прав і свобод людини і громадянина, законних інтересів суспільства і держави в даній сфері суспільних відносин, дозволяє виявляти й усувати недоліки державного і муніципального управління охорони і використанням об'єктів культурної спадщини в умовах екологічної оптимізації сельбищних територій.

Література

1. Про охорону культурної спадщини: Закон України № 1805-III від 8 червня 2000 року. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 39. Ст.333.
2. Ганець С.В. Чинники формування нового функційного призначення постпромислових територій // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. – 2017. – № 49. – С. 293–299.
3. Топал С.С. Принципи та методи вдосконалення житлових територій міста Одеса з метою гуманізації та забезпечення сталого розвитку // Містобудування та територіальне планування. – 2018. – Вип. 68. – С. 562–567.
4. Новаковська І.О. Економіка землекористування : навч. посіб. – Київ : Аграр. наука, 2018. – 400 с.

5. Yigitcanlar T. Ecological approaches in planning for sustainable cities: A review of the literature / Yigitcanlar T., Dizdaroglu D. // *Global Journal of Environmental Science and Management*. – 2015. – No. 1(2). – P. 159–188. DOI: <https://dx.doi.org/10.7508/gjesm.2015.02.008>
6. Saghin I. Perception of the Industrial Areas Conversion in Romanian Cities-Indicator of Human Settlements Sustainability / I. Saghin, C. Ioja, A. Gavriliadis, L. Cercloux, M. Niță, G. Vânău // 48th ISOCARP Congress. – 2012. – P. 2–3.
7. Berens C. *Redeveloping industrial sites: a guide for architects, planners, and developers*. – New Jersey: Wiley & Sons, 2010. – 328 p.
8. Petryshyn H. *Kształtowanie terenów nadwodnych Kopenhagi w kontekście rozwoju metropolitalnego // Przestrzeń i Forma*. – 2016. – No. 25. – P. 223–240. DOI: <https://doi.org/10.21005/pif.2016.25.C-04>
9. Brown L.J. *Urban design for an urban century: Shaping more livable, equitable, and resilient cities* / Brown L.J., Dixon D. – Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, 2014. – 336 p.
10. Ouředníček M. The reurbanisation concept and its utility for contemporary research on post-socialist cities: The case of the Czech Republic / Ouředníček M., Šimon M., Kopečná M. // *Moravian Geographical Reports*. – 2015. – No. 23(4). – P. 26–35. DOI: <http://dx.doi.org/10.1515/mgr-2015-0022>
11. Baborska-Narożny M. Rewitalizacja terenów poprzemysłowych-modele przekształceń na wybranych przykładach // *Czasopismo techniczne. Architektura*. – 2012. – No. 109 (3-A). – P. 275–279.
12. Muszynska-Jeleszynska D. *Rewitalizacja terenów poprzemysłowych w Europie Środkowej – doświadczenia projektu COBRAMAN* / Muszynska-Jeleszynska D., Jasinska M. // *Problemy Rozwoju Miast*. – 2013. – No. 10(3). – P. 95–104.
13. Coolen H. *The meaning of dwelling features: Conceptual and methodological issues*. – Amsterdam : Delft University Press, 2008. – Vol. 24. – 153 p.

References

1. Verkhovna Rada of Ukraine. (2000). *On the protection of cultural heritage*, (39), 333. Gov.Ua. Retrieved August 4, 2021, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text>
2. Ganets, S.V. (2017). Factors of formation of a new functional purpose of post-industrial territories. *Modern problems of architecture and urban planning*, 49, 293–299.
3. Topal, S.S. (2018). Principles and methods of improving the residential areas of the city of Odessa in order to humanize and ensure sustainable development. *Urban Planning and Spatial Planning*, 68, 562–567.
4. Novakovskaya, I.O. (2018). *Economics of land use*. Kyiv: Agrarian Science
5. Yigitcanlar, T. & Dizdaroglu, D. (2015). Ecological approaches in planning for sustainable cities: A review of the literature. *Global journal of environmental science and management*, 1 (2), 159–188. DOI: <https://dx.doi.org/10.7508/gjesm.2015.02.008>
6. Saghin, I., Ioja, C., Gavriliadis, A., Cercloux, L., Niță, M. & Vânău, G. (2012). Perception of the Industrial Areas Conversion in Romanian Cities-Indicator of Human Settlements Sustainability. *In 48th ISOCARP Congress*, 2–3.
7. Berens, C. (2010). *Redeveloping industrial sites: a guide for architects, planners, and developers*. John Wiley & Sons.

8. Petryshyn, H. (2016). Kształtowanie terenów nadwodnych Kopenhagi w kontekście rozwoju metropolitalnego. *Przestrzeń i Forma*, 25, 223–240. DOI: <https://doi.org/10.21005/pif.2016.25.C-04>
9. Brown, L.J. & Dixon, D. (2014). *Urban design for an urban century: Shaping more livable, equitable, and resilient cities*. John Wiley & Sons.
10. Ouředníček, M., Šimon, M., & Kopečná, M. (2015). The reurbanisation concept and its utility for contemporary research on post-socialist cities: The case of the Czech Republic. *Moravian Geographical Reports*, 23 (4), 26–35. DOI: <http://dx.doi.org/10.1515/mgr-2015-0022>
11. Baborska-Narożny, M. (2012). Rewitalizacja terenów poprzemysłowych-modele przekształceń na wybranych przykładach. *Czasopismo techniczne. Architektura*, 109 (3-A), 275–279.
12. Muszyńska-Jeleszyńska, D. & Jasińska, M. (2013). Rewitalizacja terenów poprzemysłowych w Europie

Środkowej—doświadczenia projektu COBRAMAN. *Problemy Rozwoju Miast*, 10 (3), 95–104.

13. Coolen, H. (2008). *The meaning of dwelling features: Conceptual and methodological issues*, Vol. 24. Amsterdam, Delft University Press.

Рецензент: доктор архітектури, доцент, зав. каф. теорії, історії та синтезу мистецтв В.Г. Чернявський, Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури, Україна.

Автор: ВОЛКОВ Віктор Андрійович
аспірант

Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

E-mail – Viktor1996Volkov@gmail.com

ID ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6473-3834>

PRINCIPLES OF PROTECTION AND USE OF CULTURAL HERITAGE SITES IN TERMS OF ECOLOGICAL OPTIMIZATION OF RESIDENTIAL AREAS

V. Volkov

National Academy of Fine Arts and Architecture, Ukraine

The article investigates the principles of protection and use of cultural heritage sites in terms of ecological optimization of residential areas. The concept of cultural heritage object is defined and the order of definition of protection zones of cultural heritage objects in the conditions of ecological optimization of settlement territories is established. The principles of formation of the status of a cultural heritage object are revealed and the legislative basis is described. The concept of "territory of cultural purpose" is separated. Describes the problems of protection of cultural heritage sites, the main of which include the complexity of the content of objects, the search for the necessary funds for restoration, to solve which it is necessary to attract external sources of funding other than the state. The generally accepted ways of solving the outlined problems are given and the principles of their realization are substantiated, namely the necessity of complex application is emphasized. The classification of the process of reconstruction of cultural heritage is presented, the main directions of which include: restoration, regeneration, revitalization, revaluation, improvement and new construction. Each of these classes is described according to the method of implementation on site. It is emphasized that the protection zones of cultural heritage sites are areas adjacent to the included in the register of monuments and ensembles, and within which, in order to ensure the preservation of cultural heritage sites and compositional and species links, the construction of capital construction projects and their reconstruction related to changes in height, number of floors, area, except for construction and reconstruction of linear objects. The boundaries of the protection zone of the cultural heritage object are structured according to the zones of location of the latter. The directions of the relation of the state supervision in the field of protection of objects of cultural heritage to the principles of realization of the state support are defined. The list of possible measures of influence of citizens and legal entities in the field of protection of cultural heritage objects in the conditions of ecological optimization of settlement territories is offered.

Keywords: cultural heritage, ecological optimization, settlement territory, object, protection.